

La oss gå under jorden!

Arvid Johanson
KRONIKK

Norges Statsbaner og Jernbaneverket går ikke på skinner. Mange tiårs forsømmelser av vedlikehold har ført til kollaps. Det trengs investeringer i hundre milliarderklassen for å få et tognett som tilfredsstillende framtidens krav.

Det står ikke noe bedre til med vann- og kloakksystemet i norske kommuner. Vedlikehold og nødvendig utbygging er forsømt. Også her presenteres en regning i hundre milliarderklassen for å få til en tilfredsstillende standard totalt for landet.

Grunnene til den manglende satsing kan være mange. Men vi kommer vel ikke forbi at det er mer stas å åpne skoler, sykehjem og idrettsanlegg, som er synlige for alle. Det som ligger under jorda er det ingen som ser. Før eller siden kommer imidlertid blåmandagen. Behovet for å gå under jorda blir tvingende nødvendig.

Halden er sikkert ikke verre enn andre. Men det er en dårlig trøst. For nødvendigheten av betydelige investeringer er åpenbar. Jeg har fått opplyst at det offentlige vannledningsnett her i kommunen strekker seg over 286 kilometer, kloakken 403 kilometer. Det tilsvarer til sammen en strekning fra Halden og langt forbi Trondheim! Her det mye å gripe fatt i.

De eldste vannledninger er helt fra 1800-tallet. Med andre ord fra unionskongen Oscar 2.s tid. En del av ledningen under gågata skriver seg således fra 1894, og vi har også 1800-års ledninger på Os, Fosseløkka og ellers i sentrum. De burde kanskje overlates til Haldens Minders. Likevel er det ikke disse som er mest utsatt. De ligger på gunstig sandgrunn. Men en dag vil alderen kreve sin rett.

Halden har en beskjeden styrke til å ta seg av vedlikehold og utbedringer. Og den er blitt redusert. Men det er innsatsvillige folk, som står på. Roy Prang er en av dem. Han kan fortelle at det har vært 56 brudd siden jul. Det betyr at innsatsen må konsentreres om å reparere inntrufne lekkasjer istedenfor å vedlikeholde og utbedre ledninger. Fortsetter det slik, vil mer og mer av pengene gå til å stoppe enda flere lekkasjer. Og mindre og mindre gå til å forhindre at lekkasjer skal oppstå. Vi kan komme inn i en vond sirkel hvor alt bare blir verre.

En dyktig prosjektingeniør i kommunen, Anja Wingstedt, har utarbeidet en meget grundig og omfattende virksomhetsplan for vann og avløp. Her skriver hun blant annet at «De siste årene har lekkasjemengden vært skyhøy».

Denne virksomhetsplanen kommer for kommunestyret. De folkevalgte må ta stilling til hvor mye vi skal satse på det som kalles vann og avløp. Kommunalsjef Åsmund Bråtekas er i et intervju med Halden Arbeiderblad 16. august ikke i tvil om hva som trengs. Det er behov for 50 millioner kroner i 20 år for å få vann- og kloaknettet opp å stå. Det

Innsenderen mener kommunen ikke har noe valg. Foto: Kåre Rennestraum

betyr hele EN MILLIARD kroner! Vi har ingen Sareptas krukke å hente penger fra. Jeg tror derfor ikke vi kan unngå en viss øking av vann- og kloakkavgiften. Ja, jeg hører protestene med en gang: Hva er det Arvid tenker på? Vil han gå inn for en ny omdreining på avgiftskarusellen?

Mitt svar er: Hva er alternativet? Fortsetter vi som nå, vil mer og mer gå til å tette lekkasjer for et nett som

stadig blir dårligere. Det vil i det lange løp bli dyrere.

Etter min mening bør vi dele avgiften. En del som dekker utgiftene til den daglige drift. Og en del som går til opprusting av nettet fram til vanlig vedlikeholdstandard. Under alle omstendigheter. Vi kan ikke bare investere OVER jorden. Vi trenger mer enn før også gå UNDER jorden.

Arvid Johanson

HVA SIER DU NÅ?

Livlig på Prestebakke

Navn: Jens Bakke

Yrke: Bonde, skribent og leder i Idd og Enningdalen historielag

Aktuell med: Sensommerstevne på Gamle Prestebakke

– Nok en gang byr dere på dere selv i et arrangement med imponerende innhold. Hvorfor?

– Vi syns det er moro – kort og enkelt. Vi syns det er trivelig å få besøk og vi syns det er moro å presentere fortida på en aktiv og engasjerende måte. Og så har vi et tema hver gang. I år er temaet mat. Forrige gang satte vi fokus på kampene ved Prestebakke kirke i 1808. Og forberedelsene er nesten like hyggelige som selve stevnet. Det er utrolig mange som bidrar for at vi skal få dette til.

– Dere har satt mat såpass i sentrum at dere servere måltid i kirken og inviterer til måltidsgudstjeneste?

– Ja, og presten ble overbegeistret da vi nevnte ideen for han. Nå har han stått sammen med konfirmantene og bakt englebrød i flere dager. Så her blir det servering i midtgangen av brød og Esausuppe. Jeg tror vi har en original kirkemeny med den kombinasjonen.

– Hvorfor bør folk dra til Gamle Prestebakke i helga?

– Fordi det er trivelig å komme til oss. Vi har svært mye å by på – det er noe for enhver. Det blir musikk, massevis av mat kokt etter historieboka, vi har mange demonstrasjoner, vi har to bakerovner i drift som sprer liflig duft over området, vi har demonstrasjon av fisk og vilt, vi lager mat over bål og i kokegrop, demonstrasjon av sopper, salg av gårdsprodukter, salgsboder, loppemarked med mer. Jeg tror det skal vanskelig gjøres å kjede seg på Prestebakke i helga.

– Hvor mange er det som kommer tror du?

– Forrige gang hadde vi 2.000 besøkende. Jeg håper på noe lignende denne gang. Vi har bestilt 1.000 porsjoner rømmegrøt. I tillegg har vi alle bakervarene og annen mat som er laget. Vi skal nok klare å mette de fleste. Akkurat nå sitter jeg og klargjør listen over de som skal selge pølser.

– Vi har oversikt over det meste. Heldigvis er det mange medhjelpere å ta av. Idd og Enningdalen historielag har hele 600 medlemmer. Slå den!

krenne@ha-halden.no